

Der tilvekster

I OSET: Håvgjengen er topp fokusert ved munningen av Såsenbekken.

Når nettene blir lange og fisken siger inn... da er det på tide å gå på bekken for å sikre en ny generasjon av storørret. Eikern Fiskevernforening er imidlertid like opptatt av å sikre egen ettervekst.

Tekst/foto:
Terje Bomann-Larsen

Vannføringen i Eikerens tilløpsbekker økte ikke med mange kubikkcentimeter i løpet av dagen, men i kveldsmørket har de digre ørretene gått opp for å gyte. De ville nok gjerne hatt mer vann over ryggfinna, men vi har kommet et stykke ut i november, og det begynner å haste.

Slik tenker også de driftige medlemmene i Eikern Fiskevernforening. Derfor er det en mannsterk dugnadsgjeng som samles i brakka i Vestfossen. Skjønt mannsterk er kanskje

TILBAKE: Merket bak ryggfinna forteller at denne karen har gjort seg ferdig tidligere i høst. Likevel er den tilbake i bekken.

ikke ordet: Her er ikke bare ungdommen godt representert, men et betydelig antall forventningsfulle unger helt ned i 5-6-årsalderen. Noen er fullt utstyrt med vadebukse og hodelykt, og har tydeligvis vært med før. Det er altså ikke en skrikende mangel på barnevakter vi er vitne til, men en helt bevisst rekrutteringspolitikk fra foreningens side. Som en del av denne har man også fått fiskekultivering inn i naturfagundervisningen ved Vestfossen barne- og ungdomsskole, slik at alle sjuendeklassinger får en obligatorisk tur på gytebekken.

- De fleste forsvinner kanskje når de kommer i tenåra, men vi satser på at i alle fall noen kommer tilbake som voksne! bemerket en av de stolte fedre. Han kunne vel sagt akkurat det

ten ter

STORE OG SMÅ: I Eikern Fiskevernforening er ingen for små til å være med. Ingrid er fullt utstyrt for bekken.

I GYTEDRAKT: Stor og brun – en verdig representant for storørretstammen i Eikeren.

FORNØYD?: ... poserer med storfisk for fotografen.

KONSENTRASJON: Gytdefisken er tung, sleip og motvillig, men havner i bagen til slutt.

samme om settefiskens foreningen setter ut i innsjøen år etter år.

Den første bekken vi besøker, markerer fylkesgrensa til Vestfold og sørgrense for foreningens område. Manngården med håvene har knapt kommet inn fra osen før den første ruggen piler oppover i den grunne, klare hølen – bare for å oppdage at den er omringet. Etter hvert ser vi flere fisker. Noen av dem tar det svært så rolig. Det ser nesten ut som om de vet hva som skal skje, og bare venter på håven. En har da også vært med på dette tidligere i høst. Det synes på det grønne merket som er festet like bak ryggfinna. Den tømte seg på klekkeriet og ble satt ut i Eikeren igjen for et par uker siden, så en kan jo spørre seg hva den gjør i bekken nå?

– Vi bedøver fisken før den strykes, forklarer Morten Kristoffersen. – Når den kommer til hektene igjen, har den vel ikke fått med seg at den har gytt. Du kan vel si at den blir litt snytt, men resultatet blir mye bedre på klekkeriet enn i naturen, så han får ha oss unnskyldt. Og mens de andre fiskene havner i de hvite plastbagene og bæres i skytteltrafikk opp til kummen

FRA HÅV TIL BAG: Denne ruggen sto i utløpet av Såsenbekken og ventet på vann.

fått 300 000 kroner av offentlige midler for å restaurere, og den er nå kanskje den viktigste gytebekken for Eikeren-ørreten. I normalår henter ikke foreningen stamfisk herfra, men lar naturen klare seg selv. Men høsten i år er ikke normal: Det er fortsatt for lite vann til at storfisken kan gå opp i Såsenbekken, og stadig for lite fisk i kummene på klekkeriet. Derfor svinger vi nedom Sandsbukta og får med et par pene ruggen fra munningen, før turen går videre til vestsida av innsjøen.

Ungene er fortsatt like gira når hævrekka går mot bekken i Hakavika, og må holdes tilbake for ikke å skremme fisken som kan stå i osset. Og det gjør den: Kveldens største går i nettet til stormende jubel fra neste generasjon.

- Fem kilo? prøver jeg.

- Nei, seks, minst! svarer en som har sett større før. Fisk på åtte og ti kilo svømmer rundt i Eikeren, og den som sår, skal høste. På nyåret er det dags for dorging så sant isforholdene gjør det mulig å sjøsette en båt. Etter det vi har sett i kveld, er det all grunn til å glede seg!

MANNGARD: Bekkeløpet smalner, og hævrekka tetner. Ikke lett for en ørret å slippe gjennom her.

på hengeren bak Mortens bil, lempes den utgytte ut i oset igjen.

Eikeren er en lang, smal innsjø omgitt av bratte åser på begge sider. Derfor er de fleste gytebekkene ganske korte før ørreten møter en foss som hindrer videre vandring. Hamrebekken er en typisk slik bekk, og nå er den dessuten så liten at vi ganske raskt ser at den er tom. Såsenbekken derimot renner inn fra det flate åkerlandskapet i nordenden, og byr på lange strekninger med gytegrus. Denne unnselige grøfta har fiskevernforeningen